

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdu a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **D. P.**, zastoupen Mgr. Václavem Voříškem, advokátem, se sídlem Ledčická 649/15, Praha, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem Škroupova 18, Plzeň, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 9. 2018, č. j. 17 A 29/2017 - 50,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 23. 2. 2017, č. j. DSH/1223/17, částečně změnil (snížil uloženou pokutu z 6000 Kč na 5000 Kč) a ve zbytku potvrdil rozhodnutí Městského úřadu obce Stod, odboru dopravního a právního, ze dne 26. 10. 2016, č. j. 11969/16/OSD; tímto rozhodnutím byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“) pro porušení § 18 odst. 3 téhož zákona, čehož se dopustil tím, že dne 11. 5. 2016 kolem 18:40 hodin na pozemní komunikaci č. I/26 na volném úseku mezi obcemi Holýšov a Stod, v lesním úseku mezi obcí Holýšov a křižovatkou na obec Střelice ve směru jízdy na obec Stod, při řízení motorového vozidla tov. zn. VW Passat, RZ X, překročil nejvyšší povolenou rychlost jízdy mimo obec o 59 km/h (s tolerancí o 54 km/h), když mu byla policejní hlídkou rychloměrem Micro Digi Cam v úseku, kde není nejvyšší rychlost mimo obec nijak upravena a je tedy 90 km/h, naměřena rychlost 149 km/h. Za tento přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 6000 Kč a zákaz řízení všech motorových vozidel na dobu 6 měsíců; současně mu byla v souladu s § 79 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve spojení s § 1 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 231/1996 Sb., uložena povinnost nahradit náklady spojené s projednáváním přestupku ve výši 1000 Kč.

[2] Krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. K tvrzené neplatnosti měření rychlosti vycházející z žalobcem předloženého vyjádření Českého metrologického institutu, dle něhož je umístění záměrného kříže jen z části na vozidle nedodržením postupu obsluhy, krajský soud poukázal na nepřiléhavost tohoto vyjádření k danému případu, jelikož střed záměrného kříže míří jednoznačně na přední masku vozidla a na snímku se nenachází žádné další vozidlo v tomtéž směru, s nímž by mohlo být měření zaměněno. Ve vztahu k namítané vadě měření způsobené jeho provedením v úseku prudkého klesání byla ve správním řízení prokázána odbornost měření jak výpověďmi policistů, tak ověřovacím listem rychloměru a návodem k jeho obsluze. Žádný z těchto důkazů nevypovídá o tom, že by nebylo možné měřit v úseku klesání; povolená vzdálenost měření překročena nebyla, žalobce zaměňuje vzdálenost doporučenou s maximální, přičemž měření v rozsahu obou je dodržen návod k obsluze. O správnosti měření tak dle krajského soudu nevznikly důvodné pochybnosti.

[3] Krajský soud dále shledal, že skutkový stav byl správnými orgány na základě opatřených podkladů dostatečně zjištěn, a pro nadbytečnost neprovedl žalobcem navržené důkazy. K tvrzenému nedostatečnému vypořádání důkazních návrhů krajský soud konstatoval, že správní orgán v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně vysvětlil fungování rychloměru i záměrného kříže a vyjasnil, že různé vlivy a případné nepřesnosti byly standardně korigovány odečtením povolené odchylky měřicího zařízení; žalobce měl možnost se vyjádřit ke všem podkladům, včetně návodu k obsluze rychloměru a certifikátu o schválení typu měřidla a námitka, že tyto podklady nebyly provedeny během ústního jednání, kterou žalobce předkládá až po vydání správního rozhodnutí, je pouze procesního charakteru a nemůže vést ke zrušení rozhodnutí. Soud nepřisvědčil ani názoru, dle něhož měl správní orgán *ex offio* posuzovat, zda bylo na místě aplikovat institut krajní nouze, neboť to žalobce nenamítal a stav jeho manželky nebyl dle zjištěných okolností natolik vážný. Odůvodnění spáchání přestupku ve formě vědomé nedbalosti krajský soud shledal strohým, nicméně konstatoval, že sankce byla uložena na spodní hranici sazby, a tudíž to nemohlo mít vliv na zákonnost výroku o výši sankce. Zákaz řízení všech motorových vozidel, nejen skupiny B, soud shledal přiměřeným, jelikož se téhož přestupku lze dopustit i na základě jiného řídicího oprávnění.

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž uplatňuje kasační námitky dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Předně rozporuje závěr krajského soudu, že žalobní námitky uplatnil poprvé v žalobě, neboť dříve je logicky uplatnit nemohl. Nesouhlasí s tvrzením soudu ohledně nepoužitelnosti vyjádření Českého metrologického institutu, kdy soud vzhledem k umístění středu záměrného kříže na předmětné vozidlo a nezaměnitelnosti vozidla na snímku neshledal žádné důvodné pochybnosti o správnosti měření. Stěžovatel však uvádí, že podmínkou správného měření dle vyjádření Českého metrologického institutu nebylo, aby vozidlo bylo jediným na snímku, ale aby celý záměrný kříž ležel na vozidle. Pokud není splněno posledně uvedené, pak nelze dle tohoto vyjádření dané měření použít k projednávání přestupku, neboť se jedná o nedodržení návodu k obsluze (tvrzení policistů o jeho dodržení při měření je vzhledem k umístění záměrného kříže nikoliv zcela na vozidle dle stěžovatele irelevantní). Stěžovateli není jasné, na jakém základě soud zpochybňuje stanovisko Českého metrologického institutu, který je veřejnoprávní institucí a ověřuje a schvaluje rychloměry pro použití v České republice,

pokračování

když je z fotografie zcela zřejmé, že záměrný kříž leží na vozidle pouze z části. Dle názoru stěžovatele takové měření nelze použít jako důkaz a krajský soud měl správní rozhodnutí zrušit.

[5] Dále stěžovatel namítá nesprávné posouzení otázky, zda neměl být aplikován institut krajní nouze. Dle stěžovatele byly naplněny podmínky pro to, aby se správní orgány ex offio zabývaly tím, zda stěžovatel nejednal v krajní nouzi. Nejedná se o institut návrhový, správní orgán se okolnostmi podstatnými pro posouzení krajní nouze musí zabývat z úřední povinnosti. V daném případě měl správní orgán dostatek indicií, že by se o krajní nouzi jednat mohlo (záznamy o tom, že stěžovatel spěchal z důvodu odvozu těhotné manželky do nemocnice, kdy mu policisté nabídli přivolání záchranné služby), a měl proto dle stěžovatele provést dokazování i ohledně těchto podkladů (např. vyslechnout manželku stěžovatele, jak subjektivně vnímala své zdravotní komplikace). Fakt, že stěžovatel sám krajní nouzi nenamítal, není rozhodné, jelikož ta může nastat i v situaci, kdy stěžovatel neví, že existuje, a tedy si ani není vědom toho, že nejednal protiprávně. Nejvyšší správní soud judikoval, že správní orgány nemají povinnost prověřovat, zda náhodou nenastaly nějaké okolnosti případu, které z ničeho nevyplynou a nejsou ani tvrzeny. V daném případě je však dle stěžovatele situace odlišná, možnost krajní nouze vyplývala přímo ze spisu a bylo nezbytné tyto okolnosti prověřit. Názor krajského soudu, dle něhož podklady rozhodnutí nenasvědčují dostatečné závažnosti stavu manželky, stěžovatel primárně nerozporuje, ale poukazuje na to, že policisté nevyšetřovali, v jakém zdravotním stavu se nachází manželka stěžovatele, a správní orgán tak měl učinit potřebné kroky ke zjištění dalších informací potřebných ke správnému vyhodnocení situace. Jistá dávka pasivity stěžovatele v řízení před správním orgánem pak dle stěžovatele není důvodem k tomu, aby správní orgán pouze okopíroval text oznámení přestupku a dokazování vedl účelově s cílem uznat obviněného vinným.

[6] Stěžovatel poukazuje na to, že si ani on, ani jeho právní zástupce nepřejí, aby byly jejich osobní údaje včetně iniciál zveřejněny ve vyhotovení rozhodnutí Nejvyššího správního soudu na internetu. Tento argument však sám stěžovatel označuje pouze za upozornění, nikoliv za kasační námitku.

[7] Žalovaný ke kasační stížnosti uvedl, že s námitkami nesouhlasí, setrvává na svém vyjádření ke správní žalobě a ztotožňuje se s rozsudkem krajského soudu; kasační stížnost dle jeho názoru není důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti kasační stížnosti dle § 106 s. ř. s.

[9] Nejvyšší správní soud zkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a přípustně uplatněných důvodů a dospěl k názoru, že kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud se úvodem zabýval námitkou nesprávného posouzení měření rychlosti. Nejprve je nutné důrazně vyvrátit úvahu stěžovatele ohledně včasnosti uplatnění námitek. Žalobními námitkami krajský soud zajisté mínil námitky v rámci celého řízení o přestupku, označení „žalobní“ je uvedeno pouze v návaznosti na to, že se již řízení posunulo k soudu. Stěžovatel byl v průběhu celého správního řízení spíše pasivní, což ani sám nepopírá, námitkami, které v žalobě uplatnil, se proto nemohly zabývat správní orgány. Nejvyšší správní soud v usnesení rozšířeného senátu ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015 – 71, mimo konstatoval: *„Skutečnost, že obviněný z přestupku byl v řízení před správními orgány zčásti či zcela pasivní, automaticky neznamená, že jeho tvrzení zpochybňující zjištěný skutkový a právní stav a jim odpovídající důkazní návrhy, které jako žalobce poprvé uplatnil až v řízení před krajským soudem, jsou bez dalšího nepřijatelné. Žalobní tvrzení či důkazní návrhy krajský soud nemůže odmítnout jako opožděné nebo účelové jen proto, že je obviněný z přestupku neuplatnil, ač tak učinit mohl, v řízení před správními orgány. Krajský soud však na základě skutkového a právního stavu věci, který je povinen v mezích žalobních bodů přezkoumat, může tato žalobní tvrzení shledat irrelevantními nebo nevěrohodnými a důkazní návrhy k jejich prokázání odmítnout jako nadbytečné. Tyto své závěry musí krajský soud náležitě odůvodnit.“* V uvedeném usnesení rovněž Nejvyšší správní soud zdůraznil, že v rámci přezkumu napadeného rozhodnutí je krajský soud povinen zkoumat, zda správní orgány bez ohledu na způsob obhajoby obviněného v řízení o přestupku dostaly své povinnosti zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o přestupku (§ 3 správního řádu). Nejvyšší správní soud shledal postup krajského soudu souladný s výše uvedenými závěry zdejšího soudu v citovaném usnesení. Pokud by krajský soud zjistil, že správní orgány skutkový stav řádně nezjistily, zcela jistě by bylo na něm, aby na základě žalobních tvrzení a navrhaných důkazů pochybnosti o skutkovém stavu sám odstranil, a to i provedením důkazů nových. Krajský soud však vzal skutkový stav za řádně zjištěný, což také v odůvodnění napadeného rozsudku náležitě odůvodnil. Nejvyšší správní soud se s jeho závěry zcela ztotožnil. Ohledně správnosti měření dle názoru Nejvyššího správního soudu nevznikly důvodné pochybnosti, pořízené fotografie i další výstupy z rychloměru se shodují s výpověďmi policistů, jež jsou zpravidla samy o sobě považovány za dostačující. Doložené vyjádření Českého metrologického institutu Nejvyšší správní soud shodně s krajským soudem shledal nepoužitelným, a to zejména z důvodu, že se nejedná o vyjádření k prošetřovanému přestupku. Dané vyjádření je v otázce, ke kterému přestupku se vztahuje, zcela nekonkrétní, není nijak odůvodněné a dokonce je datované (elektronicky podepsané) ještě před spácháním předmětného přestupku. Jednotlivá vyjádření Českého metrologického institutu ke konkrétním skutkovým okolnostem jiného případu jistě nelze plošně aplikovat na jakýkoliv přestupek měřený laserovým rychloměrem. Použitelnost naprosto totožného vyjádření Nejvyšší správní soud vyvrátil již např. v rozhodnutí ze dne 20. 9. 2017, č. j. 4 As 135/2017 – 42, či ze dne 21. 6. 2018, č. j. 9 As 149/2017 – 47.

[11] K platnosti měření za situace, kdy se záměrný kříž nachází na měřeném vozidle pouze částečně, se již opakovaně zdejší soud vyjádřil - např. v již zmíněném rozhodnutí ze dne 21. 6. 2018, č. j. 9 As 149/2017 – 47, či rozhodnutí ze dne 16. 1. 2013, č. j. 3 As 82/2012 – 4, kde bylo popsáno fungování rychloměru MicroDigCam včetně vyvrácení možnosti chybného měření: *„Na dotaz správního orgánu, zda z technického hlediska mohou být pochybnosti o hodnotě naměřené rychlosti, pak společnost ATS-TELCOM PRAHA, a. s., v doplnění svého odborného vyjádření ze dne 14. 2. 2011 zdůraznila, že celý systém měření je*

pokračování

založen na požadavku zajištění toho, aby naměřená hodnota nemohla být zkreslena žádnými vnějšími vlivy. V případě, že došlo ke změření rychlosti, nebylo měření ovlivněno žádnými dalšími vnějšími vlivy a hodnota odpovídá skutečnosti. Z doplnění vyjádření ze dne 14. 2. 2011 tedy vyplývá, že pokud by došlo k chybě při měření rychlosti, nemělo by to za následek nepřesný výsledek měření, ale ke změření rychlosti by vůbec nedošlo a na displeji přístroje by se objevila zpráva o chybě měření.“ Tuto otázku správně vyhodnotil a odůvodnil již správní orgán prvního stupně, kdy odkázal na návod k použití rychloměru s tím, že ke správnosti měření rychlosti vozidla postačuje jeho zaměření červeným záměrným bodem uprostřed záměrného kříže.

[12] Námitku nesprávné aplikace institutu krajní nouze Nejvyšší správní soud rovněž vyhodnotil jako nedůvodnou. Stěžovatel nepolemizoval s názorem krajského soudu, neuvedl žádné skutečnosti vypovídající o dostatečné závažnosti situace, pouze rozporoval postup správního orgánu, který měl dle názoru stěžovatele provést dokazování ohledně zdravotního stavu manželky a možnost aplikace krajní nouze ověřit. Nejvyšší správní soud se již mnohokrát vyjádřil k využití institutu krajní nouze v případě porušení nejvyšší povolené rychlosti. Shrnující informace lze nalézt např. v rozhodnutí ze dne 25. 10. 2015, č. j. 5 As 72/2009 – 50: *„Pro možnost aplikace institutu krajní nouze zákon o přestupcích vyžaduje odvracení nebezpečí (stavu hrozícího poruchou, který může být různého původu - přírodní katastrofa, jednání člověka) přímo (ve smyslu judikatury Nejvyššího soudu – bezprostředně) hrozící zájmu chráněnému zákonem. (...) Zákon o přestupcích mimo zákonného předpokladu odvracení nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, stanoví pro aplikaci institutu krajní nouze i další podmínky, a to subsidiaritu (jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil) a proporcionalitu (nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak). Výše uvedené zákonné předpoklady musí být naplněny kumulativně, chybí-li jedna z nich, nelze institut krajní nouze aplikovat.“* Dle názoru Nejvyššího správního soudu nebyla v případě stěžovatele naplněna již první podmínka přímo hrozícího nebezpečí. Sice stěžovatel v okamžiku zastavení policisty vezl těhotnou manželku k lékaři, ale policii sdělil pouze informaci, že manželce není dobře a chvátá s ní za lékařem. Nabídku zavolání pomoci rychlé záchranné služby, pokud by se jednalo o vážnější stav, přitom odmítl jako nepotřebný. Tím v podstatě výslovně vyloučil, že by se jednalo o závažný stav vyžadující akutní ošetření, a tedy i vyloučil bezprostřednost hrozícího nebezpečí. Námitku, že se touto otázkou správní orgán měl zabývat z moci úřední, Nejvyšší správní soud rovněž považuje za nedůvodnou, neboť správní orgán okolnosti, jež by mohly omezit protiprávnost činu, zkoumal a možnost aplikace institutu krajní nouze nijak nerozebíral z důvodu, že nic nenasvědčovalo tomu, že by se o krajní nouzi skutečně mohlo jednat. Nejvyšší správní soud se v tomto ztotožňuje s názorem krajského soudu, dle něhož podklady rozhodnutí nenasvědčují dostatečné závažnosti stavu manželky stěžovatele. V takové důkazní situaci nemá správní orgán povinnost zabývat se *ex offio* možností jednání stěžovatele v krajní nouzi a stěžovatel to ani nenamítal. Dle Nejvyššího správního soudu tak správní orgán postupoval správně.

[13] Nejvyšší správní soud se upozorněním stěžovatele a jeho právního zástupce ohledně jejich nesouhlasu se zveřejněním osobních údajů na internetu nezabýval, neboť tato námitka zcela míjí podstatu věci, která je předmětem nyní vedeného kasačního řízení.

[14] Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod, pro který by měl rozsudek krajského soudu zrušit. Krajský soud se věcí stěžovatele řádně zabýval, přezkoumatelným způsobem se vypořádal s relevantními žalobními námitkami, přitom nikterak nevybočil ze zákona ani z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost proto ze shora uvedených důvodů podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[15] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, právo na náhradu nákladů řízení mu proto nenáleží. Žalovanému v rámci řízení žádné náklady nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. listopadu 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně

senátu